

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/59/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4423202723
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Konštiaková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2026:4423202723.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Konštiakovej a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, v zastúpení: Mgr. Zsolt Ördögh, advokát, so sídlom Nové Zámky, Turecká 36, IČO: 42 253 951, proti žalovaným: 1. D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., F. XXX, 2. G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, v zastúpení: JUDr. Ján Ondrášik, advokát, so sídlom Levice, Ul. F. Hečku 34/A, IČO: 55 226 086, o vypratanie nehnuteľnosti, o odvolaní žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 19. mája 2025 č.k. 18C/83/2023-160, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a III. **z r u š u j e a v e c v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovaným v 1. a 2. rade vypratať nehnuteľnosti evidované Okresným úradom Nové Zámky, katastrálny odbor na LV č. XXXX vedenom pre okres Nové Zámky, obec C., k. ú. C. ako pozemok parc. reg. E KN č. 4590 - vinica o výmere 1944 m², parc. reg. E KN č. 4673 - vinica o výmere 925 m² a parc. reg. E KN. č. 4682 - vinica o výmere 736 m² a odovzdať ich žalobcovi, to všetko do troch dní po právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zastavil a o trovách konania rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a v 2. rade v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 123 a § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj čl. 20 Ústavy SR a tiež § 4, § 5 prvá veta a § 6 Občianskeho zákonníka.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 07.07.2023 domáhal od žalovaných vypratania nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú v okrese Nové Zámky, obec C., v katastrálnom území C., vedené Okresným úradom Nové Zámky, katastrálnym odborom na LV č. XXXX ako parcely reg. „C“ evidované na katastrálnej mape, parcela č. 4590, druh pozemku - vinica o výmere 1944 m², parcela č. 4673 druh vinica o výmere 925 m², parcela č. 4682 druh pozemku - vinica o výmere 736 m² a odovzdať ju žalobcovi do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu odôvodnil tým, že je vlastníkom nehnuteľností vyššie citovaných, ktoré nehnuteľnosti nadobudol titulom dedenia, a to na základe Uznesenia Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 16D/1294/2013-47 Dnot 197/2013 zo dňa 11.06.2018 a ktoré boli zapísané do katastra nehnuteľnosti pod Z-5500/2018-č. zmeny 13/2018. Žalobca tiež uviedol, že žalovaní užívajú nehnuteľnosti stále protiprávne, bez akéhokoľvek právneho titulu, aj napriek skutočnosti, že ich žalobca na vypratanie viackrát ústne vyzval, avšak bezvýsledne. Žalovaní sú jeho súrodenci, za života ich otca neb. A. B. st., užíval tieto nehnuteľnosti jeho otec spolu so svojimi deťmi, následne pred svojou smrťou sa rozhodol tak, že nehnuteľnosti, ktoré boli na jeho mene sa rozdelia medzi jeho 3 deti, čo však v konaní o dedičstve, nebolo možné, pretože by bol porušený zákon o drobení pozemkov. Žalobca ďalej uviedol, že žalovaní nie sú ochotní sa vzdať držby nehnuteľnosti, ani pod hrozbou trestnoprávneho postihu. Žalobca k žalobe nepredložil žiadne podklady, ani listinné dôkazy.

Žalobca si tiež uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, a to spolu s úrokom z omeškania, ktorú výšku mal vyšpecifikovať dodatočne a sprecizovať aj petit žaloby.

3. Žalovaní predložili k žalobe vyjadrenie, v ktorom neuznali nárok žalobcu, pretože tvrdili, že podľa ústnej dohody, ktorá bola medzi stranami uzavretá, majú nárok na užívanie nehnuteľnosti, pretože v roku 2008 dal žalovaným nehnuteľnosti do bezplatného užívania ich vtedajší vlastníci, t. j. neb. otec strán sporu A. B. I.. Žalovaní nadobudli užívacie právo a tieto pozemky nerušene užívali dlhé roky, pričom žalobca ako zákonný dedič a súčasný vlastníci sporných nehnuteľností, vstúpil do práv a záväzkov poručiteľa vyplývajúcich mu z uzavretej dohody o užívaní, ku ktorej došlo na podklade zhodných prejavov vôle účastníkov dohody. Žalovaní mali za to, že výkon ich užívacieho práva je povinný strieť aj žalobca, ako právny nástupca poručiteľa - pôvodného vlastníka pozemkov, teda v žiadnom prípade sa nemôže jednať o protiprávne konanie. Žalovaný v 1. rade v minulosti už zaslal žalobcovi návrh na odkúpenie pozemkov, na ktorý však žalobca nereagoval. Žalovaní namietali aj nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý nebol ku dňu podania vyčíslený, špecifikovaný, ani preukázaný, ani skutkovo nebolo zo strany žalobcu vymedzené, na základe čoho si nárok uplatnil. K vyjadreniu žalovaní predložili zápisky a poznámky svojho otca strán sporu neb. B. A. st., preložené do jazyka slovenského a fotodokumentáciu o obrábaní nehnuteľnosti, ako aj potvrdenie Obce C. o platení dane z nehnuteľností žalovaným v 1. rade a čestné prehlásenie A. J. o nákupe postrekov a náradia žalovanými.

4. V priebehu konania predložili žalovaní Znalecký posudok č. 02/2024 K. L. B. na stanovenie všeobecnej hodnoty trvalého porastu viniča hroznorodého na par. reg. C č. 4682 a č. 4673 v kat. úz. C. a Znalecký posudok č. 03/2024 K. L. B. na stanovenie všeobecnej hodnoty trvalého porastu viniča hroznorodého na par. reg. C č. 4590 v kat. úz. C. a dňa 20.02.2025 bola zo strany žalovaných podaná vzájomná žaloba, ktorou D. B. sa domáhal od žalobcu zaplata sumy 2408,71 eura s 9 % ročným úrokom z omeškania od 08.07.2023 do zaplata a G. H. žiadala od žalobcu zaplata sumy 744,48 eura s 9 % ročným úrokom z omeškania od 08.07.2023 do zaplata. Súd uznesením zo 17.03.2025 vylúčil vzájomnú žalobu na samostatné konanie, z dôvodu, že predmet konania nie je totožný s predmetom konania v tomto konaní a dokazovanie v oboch sporoch spočíva na iných skutkových okolnostiach. Okrem toho právny zástupca žalobcu na pojednávaní uviedol, že žalobca netrvá na nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Z toho dôvodu súd prvej inštancie v tejto časti konanie podľa § 144 a nasl. CSP zastavil.

5. Vykonaným dokazovaním, spočívajúcim vo výsluchu strán sporu, ako aj oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to: žalobou, plnomocenstvom, výpisom z LV č. XXXX pre kat. úz. C., uznesením o neodkladnom opatrení z 04.08.2023, poučením, žiadosťou o predĺženie lehoty na vyjadrenie právneho zástupcu žalovaných z 18.12.2023, plnomocenstvom, vyjadrením právneho zástupcu žalovaných zo 16.01.2024, Prekladom č. 3/2021, predložením dôkazov právneho zástupcu žalovaného z 01.10.2024, Znaleckým posudkom č. XX/XXXX znalca K. L. B. z 19.01.2024, Znaleckým posudkom č. XX/XXXX znalca K. L. B. M. 19.01.2024, žiadosťou o odročenie pojednávania právneho zástupcu žalobcu z 03.10.2024, vzájomnou žalobou z 20.02.2025, žiadosťou o zrušenie termínu právneho zástupcu žalovaného z 12.03.2025, uznesením zo 17.03.2025, súd prvej inštancie zistil tento skutkový stav veci:

5.1. Žalobca sa domáhal vypratania nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX v kat. úz. C., ktorých je výlučným vlastníkom na základe Uznesenia o dedičstve sp. zn. 16D/1294/2013-47, Dnot 197/2013 zo dňa 11.06.2018 a ktoré boli zapísané do katastra nehnuteľnosti pod Z-5500/2018-č. zmeny 13/2018. Žalovaní užívajú tieto nehnuteľnosti, tieto skutočnosti v konaní sporné neboli.

5.2. Z výpisu z LV č. XXXX vyplývalo, že na liste vlastníctva sú zapísané, ako parcely reg. „C“ evidované na katastrálnej mape, parcela č. 4590, druh pozemku - vinica o výmere 1944 m², parcela č. 4673 druh vinica o výmere 925 m², parcela č. 4682 druh pozemku - vinica o výmere 736 m², tieto tvoria podľa časti B1 výlučné vlastníctvo žalobcu. V časti B listu vlastníctva nie je evidovaný správca, nájomný vzťah, ani iná oprávnená osoba.

5.3. Z ručne písaných poznámok, predložených žalovanými na 7 stranách v Maďarskom jazyku spolu s ich prekladom, bolo zistené, že tieto boli písané 26.12.1994 o nákupe poľnohospodárskej techniky, nafty, oprave traktora, z 30.07.1995 pôžičky vo výške 21000 SK, rukou písaný text A. B. st. o tom, že 04.11.2008 sa rozhodol nehnuteľnosti, ktoré boli na jeho mene po smrti rozdeliť medzi svojimi deťmi na 3 rovnaké časti, okrem poľnohospodárskych pôd, aj vysadený vinič, ďalej predložené návrhy par. č. 900, E.

XXXX/X a z roku 2010 spočítané vysadené korene viniča k 19.11.2011, postreky viniča, úroda jačmeňa z 24.08.1998 a kúpa brány, zúčtovanie nafty do 07.09.1998. Na fotografiách doložených žalovanými vidieť vinice, osobu, ktorá sa o vinicu stará s dodávkou a rôzne osoby zdržiavajúce sa vo vinici.

5.4. Z čestného prehlásenia A. J. z 08.01.2024, bola zistená skutočnosť, že žalovaní nakupujú v jej predajni postreky proti škodcom a ručné náradia pre záhradkárov.

5.5. Z potvrdenia L. C. M. 27.12.2023 vyplývalo, že D. B. je užívateľom pozemkov na LV č. XXXX, pričom par. č. 4673 a č. 4682 sú v jeho výlučnom vlastníctve a od roku 2015 riadne za ne platí daň z nehnuteľností.

5.6. Zo Znaleckého posudku č. 02/2024 K. L. B. na stanovenie všeobecnej hodnoty trvalého porastu viniča hroznorodého na par. reg. C č. 4682 a č. 4673 v kat. úz. C., bolo zistené, že na týchto dvoch parcelách je vysadených 765 krov viniča, v celkovej hodnote 2408,71 eura.

5.7. Zo Znaleckého posudku č. 03/2024 K. L. B. na stanovenie všeobecnej hodnoty trvalého porastu viniča hroznorodého na par. reg. C č. 4590 v kat. úz. C., bolo zistené, že na tejto parcele je vysadených 660 krov viniča, v celkovej hodnote 744,48 eur.

5.8. Súd prvej inštancie s poukazom na pozitívnu lustráciu si pripojil k nahliadnutiu spis tunajšieho súdu sp. zn. 9C/2/2023, ktoré konanie sa viedlo o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ale po nahliadnutí do spisu bolo zistené, že predmet konania sa síce týka nehnuteľností, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX, ale iných parcel, nie tých, ktoré sú predmetom tohto konania.

6. Následne súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k právnomu záveru, že je potrebné žalobe žalobcu vyhovieť. V predmetnej veci žalobca bezpochyby preukázal, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností bližšie špecifikovaných v bode 1. odôvodnenia rozsudku, v súlade s výpisom z LV č. XXXX, kat. územia C.. Preukázal, že predmetné nehnuteľnosti nadobudol titulom dedenia, a to na základe dedičského rozhodnutia - Uznesenia o dedičstve sp. zn. 16D/1294/2013-47, Dnot 197/2013 zo dňa 11.06.2018 tak, ako to súd vyššie podrobne rozviedol a titul nadobudnutia je uvedený aj na predmetnom výpise z LV č. XXXX kat. územia C.. Žalobca v konaní preukázal, že pred podaním žaloby viackrát vyzval ústne žalovaných, teda svojich súrodencov, ktorí nehnuteľnosti užívajú, na dobrovoľné vypratanie a odovzdanie predmetných nehnuteľností, ale žalovaní nie sú ochotní nehnuteľnosti dobrovoľne vyprať, pretože tvrdia, že majú zákonný dôvod na ich držbu, ktorý odvodzujú od vôle svojho otca, ktorý za svojho života im prisľúbil, že nehnuteľnosti rozdelí medzi všetkých svojich troch potomkov rovným dielom. Poručiteľ, teda otec strán, však žiadnym zákonným spôsobom neprejavil svoju vôľu o darovaní nehnuteľností svojim deťom, každému v podiele 1/3, ani formou závetu, teda za života otca strán sporu nedošlo k zákonnému darovaniu a rozdelenie nehnuteľností medzi súrodencov, k tomuto nedošlo, ani po smrti otca, pretože v dedičskom konaní nadobudol nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva žalobca. Medzi stranami sporu boli nejaké mimosúdne jednania ohľadne usporiadania ich vzájomných práv a povinností, žalovaní mali v úmysle odkúpiť od žalobcu nehnuteľnosti, ale k dohode medzi nimi nikdy nedošlo, čo vyplýva aj z faktu, že žalovaní podali vzájomnú žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalobcovi za vysadený vinič. Ústna dohoda, ktorá mala byť uzavretá medzi otcom strán sporu a súrodencami ohľadne užívania a vlastníctva nehnuteľností, nebola v konaní preukázaná, takisto nebolo preukázané, že by zo strany otca strán sporu došlo k nejakému právnomu úkonu, na základe ktorého by žalovaní nadobudli podiel v nehnuteľnostiach. Poznámky spísané rukou poručiteľom, bez bližšieho označenia nehnuteľností a bez toho, že by bola vôľa otca prejavovaná aj inou právnou formou, sú pri určení vlastníckeho práva irelevantné. Žalobca v konaní nesporne preukázal súdu, že je výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností vedených a zapísaných na LV č. XXXX kat. územia C. a že predmetné nehnuteľnosti nevie užívať, lebo mu v tom bránia žalovaní, ktorí ich užívajú napriek vedomosti, že žalobca je výlučným vlastníkom a aj napriek skutočnosti titulu nadobudnutia predmetnej nehnuteľnosti. Ustanovenie § 126 odsek 1 OZ jednoznačne poskytuje ochranu vlastníkovi veci proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje. V konaní nebolo preukázané stranami sporu, že by žalovaní mali relevantný právny titul, na základe ktorého by mohli predmetnú nehnuteľnosť užívať, napríklad nájomnú zmluvu alebo inú zmluvu a žalovaní nepredložili súdu žiadne dôkazy, ktoré by akýmkoľvek spôsobom vyvrátili vlastnícke právo žalobcu. Žalobca v čase podania žaloby bol výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností na základe predloženej výpisu z LV č. XXXX, kat. územia C., preto niet žiadnych pochyb, že žalobu podal

dôvodne, vzhľadom k tomu, že ako výlučný vlastník nemôže predmetné nehnuteľnosti užívať, lebo mu v užívacom práve bránia žalovaní, napriek tomu, že nemajú žiadny relevantný právny vzťah k predmetným nehnuteľnostiam. Z týchto dôvodov súd žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

7. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní plne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

8. Proti tomuto rozsudku vo výroku I. a III. v zákonnej lehote podali odvolanie žalovaní v 1. a 2. rade, dôvodiac ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), h) CSP. Žalovaní považovali napadnuté výroky a odôvodnenie rozsudku za fakticky a právne nesprávne. Z odôvodnenia rozsudku vyplývalo, že žalobca mal pred podaním žaloby žalovaných ústne vyzvať na vypratanie sporných nehnuteľností. Uvedené sa nezakladá na pravde, súd prvej inštancie sa len bez ďalšieho stotožnil s argumentáciou žalobcu bez toho, aby bola relevantne preukázaná. Žalobca aktuálny stav a užívacie právo žalovaných dlhodobo akceptoval a bol s ním stotožnený. Pred podaním žaloby nikdy nerobil akékoľvek faktické alebo právne kroky k tomu, aby žalovaných z nehnuteľností vypratával. Práve naopak, nechal ich, aby sa o pozemky a vinič starali, aby do nich investovali nemalé finančné prostriedky, a aby platili daň z nehnuteľností (skutočnosti v konaní preukázané). Bolo vysoko pravdepodobné, že pokiaľ by malo správanie žalovaných žalobcovi prekážať resp. obmedzovať ho, dlhé roky by takýto stav netoleroval. Žalobu podal z dôvodu trvalo narušených súrodeneckých vzťahov, o čom svedčí aj fakt že na Okresnom súde Nové Zámky sú vedené ďalšie konania s účasťou strán sporu (sp. zn. 9C/2/2023 aktuálne v odvolacom konaní a sp. zn. 4C/27/2025). Žalovaní mali so svojim súrodencom veľmi negativistický vzťah, ktorý však umocňuje práve žalobca vyvolávaním rôznych konaní pred súdmi resp. inými orgánmi. Podané odvolanie žalovaní odôvodnili predovšetkým tým, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil skutkový stav v nadväznosti na vykonané dôkazy, dôkazy navrhnuté žalovanými nevykonali, zvolil nesprávny procesný postup, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Od začiatku sporu žalovaní argumentovali tým, že s pôvodným vlastníkom nehnuteľností, t.j. s ich otcom p. A. B. starším bola uzatvorená dohoda (zmluva) podľa ust. § 51 Občianskeho zákonníka, ktorej predmetom bolo prenechanie sporných nehnuteľností od pôvodného vlastníka do bezodplatného užívania žalovanému I. a žalovanej II. Dohoda (zmluva) bola uzatvorená ústne v roku 2008. Svoje zákonné právo užívať nehnuteľnosti žalovaní neodvodzovali od toho, že ich otec mal spisovať poznámky o svojej vôli (preklad č. 3/2021), že nezanechal závet resp. že nehnuteľnosti žalovaným riadne nedaroval, tak ako to nesprávne konštatuje súd prvej inštancie. Žalovaní nikdy nesporevali výsledok dedičského konania, titulom ktorého žalobca nehnuteľnosti nadobudol, i keď sa s ním osobne nestotožňujú. Vlastnícke právo žalobcu nikdy nenamietali. Poznámky svojho otca predložili len ako podporný dôkaz, z ktorého bolo zrejmé, že v skutočnosti chcel svoje majetky prerozdeliť (i keď výsledok dedičského konania tomu nezodpovedá), resp. svojim potomkom umožnil svoje majetky bezodplatne užívať. Z poznámok otca tiež vyplývalo, že žalovaní sa už v roku 2012 o pozemky vo vtedajšom vlastníctve svojho otca starali a užívali. Napadnutý rozsudok a jeho odôvodnenie žalovaní považovali za prílišne formalistické, keď súd prvej inštancie dôvodil, že uzatvorenie ústnej dohody o užívaní nebolo v spore preukázané. Žalovaní v konaní navrhovali výsluch svedkov N. N., bytom C. XX; O. O., bytom C. XX; C. O., bytom C. XXX; D. B., bytom C. XXX; C. H., bytom N., I. X, D. B., trvale bytom P. Q. XX, J. M. a K. N. G., trvale bytom C. XXX. Všetci svedkovia mali o uzatvorenej dohode z roku 2008 vedomosť, pričom väčšina z nich bola pri uzatvorení dohody prítomná. Nemožno teda pripisovať na ľarchu žalovaným to, že v konaní nepreukázali existenciu ústnej dohody. Právny úkon urobený ústnou formou je vždy ťažšie preukázateľný. V danom prípade však žalovaní navrhli výsluch siedmych svedkov, ktorí mohli relevantne zodpovedať otázky ohľadom uzatvorenia predmetnej dohody. Návrh na vykonanie takéhoto dokazovania žalovaní urobili v prvom podaní resp. ho doplnili písomne v zmysle zásad koncentrácie konania. Súd prvej inštancie svedkov nevypočul, dôkazy nevykonali. To aj napriek tomu, že na výsluchu svedkov žalovaní po celý čas trvali a inú možnosť preukázania svojich tvrdení prakticky nemali. Bolo absurdné, aby na jednej strane súd prvej inštancie znemožnil strane relevantne preukázať svoju argumentáciu a na strane druhej odôvodňovať svoje rozhodnutie tým, že uzatvorenie ústnej dohody nebolo preukázané. Navrhnuté výsluchy boli nepochybne spôsobilé preukázať právne významnú skutočnosť v spore – uzatvorenie dohody. Hoci boli tieto skutočnosti žalovanými tvrdené v priebehu celého prvoinštančného konania, súd ich zrejme nepovažoval za významné a teda ich ani nezisťoval. V prípade, ak by bolo umožnené žalovaným preukázať existenciu dohody, bolo by užívacie právo žalovaných zrejmé, čo by pravdepodobne viedlo k zamietnutiu žaloby. Žalobca ako zákonný dedič a súčasný vlastník sporných

nehnutelností vstúpil do práv a záväzkov poručiťa (otca) vyplývajúcich mu z uzatvorenej dohody o užívaní, ku ktorej došlo na podklade zhodných prejavov vôle účastníkov dohody. Dohodu preto musí rešpektovať a užívacie právo žalovaných strpieť. Žalovaní užívajú nehnuteľnosti dobromyseľne a v žiadnom prípade sa nemôže jednať o ich protiprávne konanie. Žalovaní navrhli, aby odvolací súd podľa ust. § 388 CSP napadnutý rozsudok Okresného súdu Nové Zámky č.k. 18C/83/2023-160 zo dňa 19.05.2025 zmenil, resp. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Žalobca po uplynutí lehoty na písomné vyjadrenie k odvolaniu žalovaných uviedol, že prvostupňový súd vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom na zistenie správneho a úplného skutkového stavu, na základe ktorého bolo možné nepochybné ustáliť správny právny názor. Súd sa dôsledne riadil zásadou hospodárnosti konania, ako aj zásadou koncentrácie konania, vykonal navrhnuté dôkazy v takom rozsahu, ktoré prispeli k objasneniu skutkového stavu do tej miery, aby bolo možné judikovať vo veci správny a spravodlivý rozsudok. Napadnutý rozsudok obstoí z hľadiska požiadaviek na obsah a kvalitu odôvodnenia, je presvedčivý a preskúmateľný. Žiaden odvolací dôvod podľa názoru žalobcu neobstál a v konaní neboli učené žiadne vady, ktoré by mali za následok kasáciu rozhodnutia a vrátenie veci na nové prejednanie a rozhodnutie. Výlučné vlastníctvo žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam bolo spoľahlivo preukázané, žalovaní v konaní potvrdili, že tieto užívajú, pričom žiadny platný a účinný právny užívací titul v konaní nepreukázali. Z ich výpovedí ako účastníkov konania, ako aj z predloženého dôkazného listinného materiálu, bolo nepochybné, že predmetné nehnuteľnosti užívali nedobromyseľne, napriek viacerým prejavom vôle žalobcu opustiť tieto nehnuteľnosti a neobmedzovať v ďalšom žalobcu v dispozícii s predmetnými nehnuteľnosťami. Žalovaní i toho času predmetné nehnuteľnosti užívajú. Žalobca dal žalovaným niekoľkokrát najavo, že nesúhlasí s užívaním predmetných nehnuteľností a za absencie písomne uzavretej nájomnej zmluvy k žiadnemu kroku smerujúceho k ukončeniu nájomného vzťahu z pozície vlastníka nebolo potrebné prikrčiť, nakoľko žiadna takéto zmluva nebola uzavretá a to ani v ústnej forme. Žalovaní podali v predmetnom konaní vedenom na OS Nové Zámky vzájomný návrh (vylúčený súdom na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 4C/27/2025, v ktorom žiadajú od žalobcu vydanie bezdôvodného obohatenia a to napriek tomu, že užívanie predmetných nehnuteľností "malo byť dojednané ústne bezodplatne" a teda z obhospodarovania viníc mali mať sami osov bez akéhokoľvek protiplnenia voči žalobcovi ako vlastníkovi nehnuteľností vrátane vinice rastúcej na nej, ktorý výnos však už preukazovať nechcú, len od žalobcu žiadajú náhradu za to, že "údajne investovali do cudzieho porastu". Vzhľadom na to, že žalovaní vlastnia aj susedné pozemky s vinicami a tiež na absenciu akýchkoľvek iných relevantných dôkazov, nie je reálne možné presvedčivo preukázať, že by žalovaní akokoľvek investovali skutočne práve do porastu patriaceho žalobcovi. Poukázal na trestné konanie vedené na OR PZ Nové Zámky OPP, ČVS: ORP-208/SU-NZ-2021, ktoré navrhol vyžiadať. Navyše ústna dohoda o užívaní/nájme nehnuteľnosti musí byť písomná, pričom pre absenciu takejto formy právneho úkonu sa považuje (aj keby svedkovia v tomto smere vypovedali v prospech a na podporu argumentácie žalovaných) za absolútne neplatný právny úkon, a preto súd správne z dôvodu hospodárnosti konania tieto návrhy na výsluch svedkov zamietol, lebo by boli tieto úkony nadbytočné a k ustáleniu správneho a úplného skutkového stavu veci a k právnemu posúdeniu nijako relevantne neprispeli. Z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu po jeho preskúmaní ako vecne správne potvrdil vo všetkých výrokoch a o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žalobcovi prizná voči žalovaným náhradu jeho trov konania v plnej, t.j. 100%-nej výške.

Písomné podanie bolo zaslané na vedomie žalovaným v 1. a 2. rade.

10. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len "Civilný sporový poriadok" alebo "CSP") po zistení, že sú splnené všetky procesné podmienky prípustnosti odvolania a jeho vecného prejednanja, preskúmal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III., a to v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP, § 380 ods. 2 a contrario CSP) a po vykonaní odvolacieho prieskumu dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť ako nedostatočne (zmätočne) odôvodnený, a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. V rámci odvolacieho prieskumu odvolací súd vyhodnotil, že predmetom tohto konania bola žaloba, ktorou sa žalobca domáhal vypratania nehnuteľností žalovanými v 1. a 2. rade evidovaných Okresným

úradom Nové Zámky, katastrálny odbor na LV č. XXXX, vedenom pre okres Nové Zámky, obec C., k.ú. C., ako pozemok parc. E KN č. 4590 vinice o výmere 1944 m², parc. EKN č. 4673 vinice o výmere 925 m² a parc. EKN č. 4682 vinice o výmere 736 m² a ich odovzdania žalobcovi. Okrem toho si uplatnil aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, avšak bez špecifikácie a tiež požadoval náhradu trov konania. Navrhol tiež vydanie neodkladného opatrenia, o ktorom súd prvej inštancie rozhodol uznesením zo dňa 04.08.2023 č.k. 18C/83/2023-20 tak, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného oparenia zamietol. K žalobe sa vyjadrili žalovaní, ktorí mali za to, že užívacie právo k nehnuteľnostiam nadobudli na základe ústnej dohody s otcom a na jej preukázanie navrhli výsluch svedkov, ktorých aj v podaní označili. Ďalších svedkov žalovaní označili v podaní označenom ako predloženie dôkazu a návrh na doplnenie dokazovania, pričom súdu doručili dva znalecké posudky a podaním zo dňa 20.02.2025 podali aj vzájomnú žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Uznesením zo dňa 17.03.2025 č.k. 18C/83/2023-147 súd prvej inštancie vylúčil vzájomnú žalobu zo dňa 20.02.2025 na samostatné konanie. Vec prejednal na nariadenom pojednávaní, na ktorom oboznámil výsledky doterajšieho dokazovania, vykonal výsluch strán sporu a návrhy strán na doplnenie dokazovania zamietol. Vo veci samej rozhodol rozsudkom tak, že uložil povinnosť žalovaným v 1. a 2. rade vypratať nehnuteľnosti evidované Okresným úradom Nové Zámky, katastrálny odbor na LV č. XXXX vedenom pre okres Nové Zámky, obec C., k. ú. C. ako pozemok parc. reg. E KN č. 4590 - vinica o výmere 1944 m², parc. reg. E KN č. 4673 - vinica o výmere 925 m² a parc. reg. E KN. č. 4682 - vinica o výmere 736 m² a odovzdať ich žalobcovi, to všetko do troch dní po právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zastavil a o trovách konania rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a v 2. rade v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Proti tomuto rozsudku vo výroku I. a III. v zákonnej lehote podali odvolanie žalovaní v 1. a 2. rade, namietajúc vady odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), h) CSP, pričom zdôraznili, že nikdy nenamietali vlastnícke právo žalobcu, ale namietali uzatvorenie ústnej dohody o užívaní, do ktorej žalobca ako dedič vstúpil. Na preukázanie jej uzatvorenia navrhli výsluch svedkov, a preto nesúhlasili s tvrdením súdu, že uzatvorenie ústnej dohody o užívaní nebolo preukázané, keďže súd dôkazy nevykonal.

12. Z odvolania žalovaných v prvom rade vyplývala námietka zmätočnosti a nedostatočnosti dôvodov rozhodnutia, preto odvolací súd sa v prvom rade zaoberal tým, či rozhodnutie súdu prvej inštancie dáva odpovede na všetky stranami sporu vznesené námietky, argumenty, dôkazné návrhy a či skutkové tvrdenia, z ktorých súd prvej inštancie v rámci právneho posúdenia vychádzal, vyplývajú z vykonaného dokazovania.

13. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/2012/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). Iným prípadom je však skutočnosť, ak sa súd vo svojom rozhodnutí riadne nevysporiadal s nevykonaním navrhnutého dôkazu, resp. jeho odôvodnenie v tomto smere absentuje. Takýto procesný postup predstavuje nedostatok odôvodnenia súdneho rozhodnutia, spočívajúci v tom, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, čo znamená porušenie práva na spravodlivý súdny proces.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je pritom možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie)

tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. V danom prípade súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí opomenul odôvodniť, prečo nevykonal žalovanými navrhnuté dôkazy výsluchu svedkov za účelom preukázania dohody o užívaní, avšak v rámci svojho právneho posúdenia ustálil, že ústna dohoda ohľadne užívania nebola v konaní preukázaná, v dôsledku čoho bolo potrebné konštatovať aj zmätočnosť odôvodnenia. Pritom najvyšší súd v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/100/2018, 5Cdo/202/2018 a 7Cdo/7/2023 už jednoznačne vyslovil, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu o vznesených návrhoch (a dôkazoch) tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak rozhodol. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz bez relevantnej súvislosti s predmetom konania. Ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť. V tomto ohľade odvolací súd zdôrazňuje, že súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu, pričom rozhoduje, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Následne vykonané dôkazy hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. S uvedeným tiež súvisí aj problematika dôkazného bremena. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Strana, ktorá neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov; rovnaké následky postihujú i tú stranu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany. V tejto súvislosti pozornosť odvolacieho súdu neušlo, že z vykonaného dokazovania vôbec nevyplývalo, že by sa žalobca domáhal aj pred súdnym konaním vydania nehnuteľnosti, zo strany súdu prvej inštancie neboli oboznámené ani skutočnosti, vyplývajúce z dedičského konania, či trestného konania, na ktoré poukazoval žalobca v žalobe. Rovnako tak si súd prvej inštancie neujasnil sporné a nesporné skutočnosti, pričom už z doteraz vykonaného dokazovania je nepochybné, že sporom nie je vlastnícke právo, ale oprávnenosť držby žalovaných a k tomu je potrebné v ďalšom súdnom konaní zamerať právne posúdenie, avšak s tým, že právne posúdenie má vyplývať zo zisteného skutkového stavu.

16. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný vyššie vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), bude opätovne ujasniť si skutkový stav, rozhodnúť o tom, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná, pričom nevykonanie dôkazov je potrebné zdôvodniť v zmysle vyššie uvedených skutočností. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí bude dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany konania na dostatočné a

presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania, prezentovanými aj v priebehu odvolacieho konania. Svoj právny záver súd zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

18. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie opätovne o náhrade trov, vrátane náhrady trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

19. Odvolací súd prijal toto rozhodnutie v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).